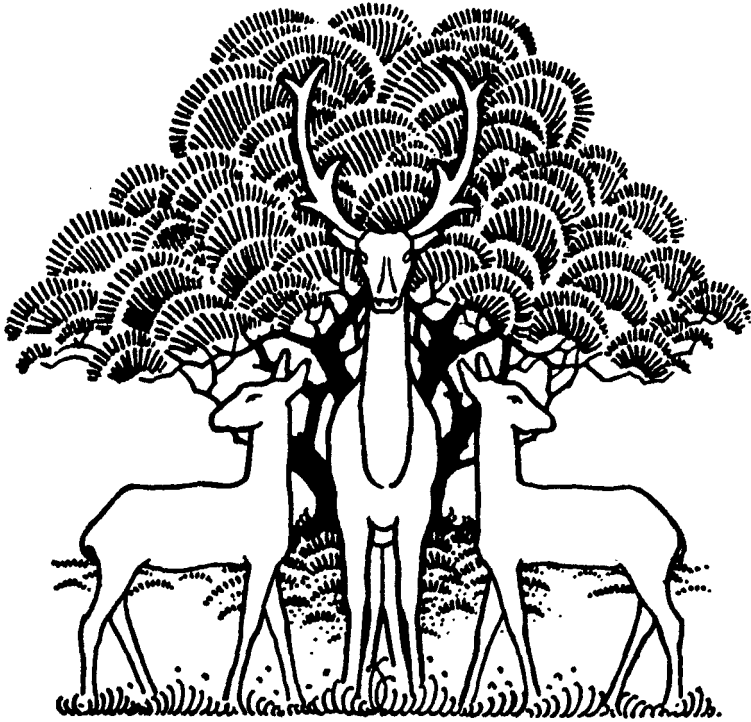

„de Schouw“

Vereniging van
Vrienden
van de
HOGE VELUWE

Vereniging van "VRIENDEN VAN DE HOGE VELUWE"

U i t d e S t a t u t e n :

Art. 2. De vereniging beoogt het aankweken van een hechte band onder hen, die belang stellen in de Stichting "Het Nationale Park de Hoge Veluwe", gevestigd te 's-Gravenhage, alsmede het bijstaan van het bestuur van die Stichting in het verwezenlijken van de doeleinden, die het krachtens de grondregelen van die stichting heeft na te streven.

Art. 3. 1. De vereniging tracht haar doel te bereiken door in nauwe samenwerking met het dagelijks bestuur van de Stichting "Het Nationale Park de Hoge Veluwe":

- a. in brede kring belangstelling te wekken voor "Het Nationale Park de Hoge Veluwe" door het stimuleren van het bezoek aan dit park;
- b. het organiseren van één of meer "Hoge Veluwe-dagen" per jaar;
- c. het vormen van werkgroepen uit en in bijzondere gevallen mede buiten haar leden, ter bestudering van bepaalde onderdelen, mogelijkheden en belangen van "Het Nationale Park de Hoge Veluwe";
- d. het dienen van advies en/of het doen van voorstellen aan het dagelijks bestuur voornoemd;

B e s t u u r :

Jhr. W.H. de Beaufort, Maarn, Voorzitter.

D.A. Kramer, Rotterdam, Vice-Voorzitter.

C.W. van Calcar, Secretaris-Penningmeester, Berg en Dalweg 5, Beekbergen, telefoon 06766 - 500, Giro 9 5 1 9 9 3.

Mevr. Ita Kreunen Mees, 2e Secr., "Windewaai", Hoenderlo, tel. 06768 - 262.

Ch.G. Hatzler, Burgemeester van Arnhem

H.M. Oldenhof, burgemeester van Ede

Mr. A.L. des Tombe, Burgemeester van Apeldoorn

Prof. Dr. H. Engel, Amsterdam

Mevr. J.J. Hacke-Oudemans, Putten

Mr. C.J. Pické, Hoenderlo

F.J. Tiele, Schaarsbergen

Mr. F. Oorthuys, Hoofd Onderafd. Natuurbescherming Dep. O.K.W., Den Haag

Prof. Dr. A.M. Hammacher, Dir. Rijksmuseum Kröller-Müller, Otterlo

Ir. J.H. van Tuil, Dir. Nat. Park de Hoge Veluwe, Hoenderlo

Leden

Adv. leden

Redactie "De Schouw"

adres: "Windewaai", Hoenderlo

telefoon 06768 - 262

Mevr. J.J. Hacke-Oudemans

Mevr. Ita Kreunen Mees

A.B. Wigman

De minimum-contributie bedraagt f 2.50 voor gewone leden; voor echtgenoten van leden f 1.—. Voor Jeugdleden f 1.—. Organisaties en verenigingen kunnen, als zodanig, lid worden voor tenminste f 10.— per jaar. "De Schouw" wordt U gratis toegezonden.

1 9 6 1

J A A R V E R S L A G
OVER HET VERENIGINGSJAAR 1960

Status en Bestuur.

In het bestuur deed zich één wijziging voor. Prof. Dr. J.F. Kools gaf de wens te kennen de functie van vice-voorzitter neer te leggen. Gelukkig bleef de heer Kools als bestuurslid voor de vereniging behouden.

Leden.

Het ledental bedroeg op 31 december 1960: 819 tegen 747 op 31 december 1959. Voor het nieuwe verenigingsjaar bedankten echter nog 34 leden, zodat het nieuwe jaar met 785 leden begonnen wordt. Een toename dus van 38 leden.

Vergaderingen.

Het bestuur vergaderde twee maal. De jaarvergadering der leden werd op 9 april 1960 gehouden. Daar werden de jaarverslagen uitgebracht en werd de penningmeester gedechargeerd voor het door hem gevoerde beheer.

De vergadering keurde de statutenwijziging goed, welke wijziging noodzakelijk was geworden in verband met het voornemen van het Bestuur der Stichting om het instituut van donateurs te laten vervallen.

Hoge Veluwedagen.

De 24e Hoge Veluwedag, de eerste van dit jaar,

werd weer op zondag gehouden. Een 60-tal deelnemers lieten zich het hoe en waarom van de bodemgesteldheid van de Hoge Veluwe uiteen zetten door de beide excursieleiders, Dr. G. Maarleveld en Ir. J.C. Paape, de samenstellers van de geomorfologische kaart. Na afloop verzamelde het gezelschap zich bij thee en avondboterham in de Koperen Kop.

De 25e Hoge Veluwedag, die op zaterdag gehouden werd, vormde een uitzondering op de regel, dat de zon onze Hoge Veluwedagen steeds begunstigt. Zoals dat bij de najaarsdag gebruikelijk is, werden 2 wandelingen gemaakt, een korte onder leiding van de directeur van het Park, Ir. Van Tuil, en een lange onder leiding van de boswachter, de heer V.d. Jagt. Het thee-uurtje bij Rijzenburg was als steeds gezellig.

Op deze plaats willen wij nog gaarne van onze dankbaarheid getuigen jegens de excursieleiders en leden van de staf van het Nationale Park voor de medewerking, die wij steeds ondervinden.

De Schouw.

Met grote erkentelijkheid aan de actieve redactie en de medewerkers vermelden wij hier, dat alle leden ons verenigingsblad met zijn zeer interessante inhoud weer regelmatig hebben ontvangen.

Wegens drukke werkzaamheden heeft de heer G. Spanhaak zich genoodzaakt gezien zich uit de redactie van het blad terug te trekken. Voor zijn zeer waardevolle medewerking wordt hem op deze plaats gaarne hartelijk dank gebracht.

Bijzonderheden.

Op 24 april 1960 was het 25 jaar geleden, dat het landgoed van de heer en mevrouw Kröller tot Nationaal Park werd verheven. In verband hiermede werd op 10 juni een receptie gehouden voor genodigden door het Bestuur van de Stichting in het huis St. Hubertus. Een delegatie van ons Bestuur,

bestaande uit de dames Hacke en Kreunen Mees en de secretaris, complimenteerde het stichtingsbestuur met dit zilveren feest en bood namens de Vereniging het foto-album aan, dat was voortgekomen uit de door onze vereniging georganiseerde foto-wedstrijd.

De heren Tiele en Van Tienhoven hadden de collectie nog aangevuld met tekeningen en foto's, terwijl eerstgenoemde het album zeer smaakvol had samengesteld en van onderschriften voorzien.

Aan alle bezoekers werden bijzonder fraai uitgevoerde Contact-Fotopockets "Dit is het Nationale Park De Hoge Veluwe" uitgereikt.

De Jubileum foto-tekenwedstrijd leverde kwantitatief niet datgene op, wat het Bestuur zich daarvan had voorgesteld. Er waren nl. slechts 14 deelnemers. De kwaliteit, speciaal in de foto-afdeling, vergoedde echter veel en was van bijzonder hoog gehalte.

In de teken-afdeling werd de eerste prijs gewonnen door Mr. J.W. Frowein uit Arnhem.

In de foto-afdeling werden eerste prijzen gewonnen door de heer J. v.d. Vlies te Rotterdam, de heer E. Kat te Amsterdam en de heer J. Kruk te Den Haag.

Als jubileumgeschenk werd aan onze leden toegezonden de geomorfologische kaart van de Hoge Veluwe, welke kaart onder auspiciën van de Studiekring van de Veluwe is tot stand gekomen.

Op initiatief van onze leden Rijshouwer, Den Haag, Kat, Amsterdam en Van der Nagel, Rotterdam, werd onderzocht in hoeverre bij onze leden in en om deze drie grote steden belangstelling bestaat voor het vormen van regionale of plaatselijke groepen. Ten einde een en ander te peilen werd door de heer Rijshouwer een avond georganiseerd in Den Haag, waar de heer Wigman veel wetenswaardigs over de Hoge Veluwe heeft verteld. De avond was een groot succes. Weliswaar waren niet veel leden aanwezig, doch veel belangstellenden hadden zich voor deze avond vrijgemaakt. Rechtstreekse winst in de vorm

van nieuwe leden werd echter niet geboekt. Ook de heer Kat organiseerde in Amsterdam een avond, waar dia's werden vertoond. Hier waren ruim 30 aanwezigen, waaronder de helft leden. Vijf nieuwe leden was hier het resultaat. Ook ten aanzien van het oprichten van een fotowerkgroep binnen het kader van de vereniging toonde de heer Kat zich actief door het beleggen van een bijeenkomst in Restaurant Rijzenburg, waar namens het Bestuur de heer Pické acte de présence gaf. De heer Kat zal nadere plannen ten aanzien van deze werkgroep uitwerken. Voor Rotterdam heeft de heer V.d. Nagel voor begin 1961 een avond georganiseerd, waar Dr. Voûte van het ITBON een en ander van zijn werk zal komen vertellen. Op 31 oktober hield de heer V.d. Vlies uit Rotterdam een avond in Hoenderloo, waar hij zijn kleurendia's van de Hoge Veluwe vertoonde. Bijgestaan door mevrouw V.d. Vlies, zijn moeder, die de tekst op de geluidband verzorgde, bezorgde de heer V.d. Vlies aan ca. 35 leden en belangstellenden een bijzonder aangename avond. Namens het bestuur was mevrouw Kreunen Mees aanwezig.

Uit bovenvermelde feiten moge genoegzaam blijken, dat ook uit de kring van onze leden veel initiatieven voortkomen. Dit is een verschijnsel, dat door het Bestuur ten zeerste wordt toegejuicht en dat onze gehele vereniging zeer zeker ten goede zal komen. Moge de toekomst daarvan blijk geven.

Aldus uitgebracht in de ledenvergadering van zaterdag 22 april 1961.

De secretaris:
C.W. van Calcar.

Opgedragen aan de Voorzitter der Ver.
van Vrienden van de Hoge Veluwe, Jhr.
W.H. de Beaufort, ter gelegenheid van
zijn 80e verjaardag (18 mei 1961).

MA - KU

EN HET ELFENBANKJE

- In de herfst-Schouw hebben wij even herinnerd aan de geweldige rijkdom aan paddenstoelen in de vochtige zomer en het najaar van 1960. Zelden heeft men de gelegenheid gehad om als 't ware hele velden van Honingzwammen (*Armillaria mellea*) te zien. Deze zwam groeit zowel op loofhout als op naaldhout, d.w.z. ze verschijnen boven de grond op het wortelgestel van de bomen en vooral ook op dode boomstronken. De zwam groeit groepsgewijze, soms met wel twintig hoeden in zo'n groep. De steel is roestbruin, de hoed genuanceerd lichtbruin. Bij natte zomers verkleuren ze gauw naar donkerder tinten en dat is een fantastisch gezicht in de schemering; zo'n veld krijgt een paarse gloed. De bosbouwer ziet met schrik deze honingzwammen verschijnen. Dikwijls zijn bomen op wier wortels de zwammen groeien ten dode opgeschreven. Bij de minste vorst, zelfs bij temperatuursdaling zijn de vruchtlichamen van de honingzwammen in een ommezien verdwenen. En dat gebeurt nu niet met het elfenbankje (*Polyporus versicolor*). Iedereen heeft deze zwam wel eens in het bos gezien en men kan hem elke dag op de Hoge Veluwe nog vinden tegen palen en op boomstronken. Het is een gaatjes-houtzwam. De gaatjes zitten aan de onderkant van de half-cirkelvormige schijven. De bovenkant is kringsgewijze gekleurd in bruin, zwart, geel, soms groen, dikwijls met een licht randje, bij vochtig weer diep fluweelachtig van tint. Droog behouden zij wel een jaar lang vorm en kleur. Er bestaan verschillende

gaatjes-houtzwammen, maar het elfenbankje heeft mij van kindsaf om vorm, kleur, houdbaarheid en niet het minst om de poëtische naam geboeid. Het kon toch echt wel eens waar zijn, dat elfjes op een maan-nacht na een vreugdedans in het bos gingen uitrusten op die stevige, halfronde stoeltjes met een ruggesteun van een boomstronk. Deze mooie paddenstoelen behielden een warm plaatsje in mijn hart.

Jaren later merkte ik, dat deze zwammen werden vereerd en gezocht door de Chinezen en dat zij in hun kunst gestyleerd voorkomen als een symbool van onsterfelijkheid of althans van het bereiken van een hoge ouderdom.

Chinezen zijn er zeer op gesteld oud te worden en dat is nu werkelijk geen bijzondere eigenschap van dit kunstzinnige volk. Zij trachten het echter op een andere manier te bevorderen dan wij Westerlingen. In China zijn de gaatjes-houtzwammen niet zo algemeen als in Europa. Misschien komt dit doordat China een bosarm land is. De elfenbankjes, de kortsteligen, maar ook de gesteelde polyporaceeën moeten worden gezocht, men komt ze niet veelvuldig tegen.

Ma-Ku, een onsterfelijke uit het gevolg van de godin der onsterfelijkheid Hsi Wang-Mu, verzamelde ze trouw in een mandje. Aangezien echter elfenbankjes erg vast zitten op boomstronken en boomwortels, bediende deze gracieuse onsterfelijke zich van een stok met aan het eind een soort schepje of een haak, of beide, om de zwammen los te wrikken. Slechts met de hulp van het "pruimenbloesem hert" kon Ma-Ku ze vinden. Dit hertje is het enige wezen, volgens oude legenden, dat de weg weet. Zij wordt ook dikwijls vergezeld van Shou-Hsing, de onsterfelijke van de Zuid-Poolster, die eveneens het geluk van lang leven symboliseert en dikwijls vertegenwoordigd wordt door een hert (uit A. Westers over Chinees porcelein in het Bulletin Museum Boymans 1957, deel VIII, no. 3). Het pruimenbloesem hert wordt zo genoemd naar de witte vlekken op

de rugzijde van de overigens bruin-rode dos. Het behoort tot de Sika herten, waarvan er verschillende soorten bestaan in Noord-China, Mandsjoe-rije en Japan.*)

Kenmerkend voor de Sika's is het korte weinig vertakte gewei. Aan de viltige bast van het gewei en ook het gewei zelf werd geneeskrachtige waarde gehecht, zodat het Sika hert met het kleinste gewei in China werd uitgeroeid.

In de Schouw hebben wij al eens iets verteld over een jonggeboren pater Davidshert in de dierentuin te Basel. In mei 1958 werd de diergaarde Blijdorp te Rotterdam ook verblijd met de geboorte van zo'n Sika hertje. De ouders van Jet, zoals het werd genoemd, waren afkomstig van het landgoed van de hertog van Bedford in Engeland. Dat was tot 1945 de enige plaats ter wereld, waar het pater Davidshert nog leefde. Toen de Franse missionaris pater David de dieren in de keizerlijke parken te Peking in 1865 ontdekte, was het hert in China reeds uitgestorven. Het is gelukt enige exemplaren naar Europa over te brengen en verder te telen. Tijdens de Bokser-opstand gingen de keizerlijke beschermelingen in China verloren.

Het is de vraag of het pater Davidshert (*Elaphurus davidianus*) het oervoorbeeld is geweest voor het gestyleerde pruimenbloesem hert. Waarschijnlijk niet, want de Heer Gan Tjian-tek, conservator afd. China van het Rijksmuseum voor Volkenkunde te Leiden schreef mij:

"De poëtische benaming voor *Cervus sika* is mei-kwa-loe, loe is het sika hert en mei-kwa betekent pruimenbloesem. In de oude Chinese systematiek voor de fauna heet het pater Davidshert echter mi of mi-loe, terwijl de populaire benaming is sê-poe-

---

*) Brehm vermeldt het Sika-hert als *Pseudaxis sika* Temm. Schl. waarvan hij de verwante soorten, voorkomend in andere delen van Azië, met name onderscheidt. Bijzonder mooi gevlekt is het Dybowski-hert, *Pseudaxis hortulorum*.

sjiang, hetgeen betekent "niet op de vier gelijken-
de".

Met vier zijn bedoeld het hert, de ezel, de kameel en het rund. Echter wel gelijkend op de combinatie van deze vier (de kop zou lijken op die van een hert, de staart op die van een ezel, de rug op die van een kameel en de hoeven op die van een rund): zou dan het legendarische hert zijn.

In het bulletin van het Rijksmuseum te Amsterdam 1e jaargang 1953, no. 3 en 4, beschrijft J. Fontein, conservator Museum Aziatische Kunst, het gouden hertje, dat zich in de collectie bevindt. Een zeldzaam stuk puur goud, dat 18½ cm hoog is, gemaakt in de 18e eeuw. Het is duidelijk een pruimenbloesem hert, echter met een oplopende rug, korte staart, klein gewei en met een tak in de bek. Die tak is een gestyleerde weergave van de zwam der onsterfelijkheid, in het Chinees ling-chih genaamd en tot dusver *Fomes Japonicus* genoemd.

De tegenwoordige botanici (Dr. M.A. Donk) zeggen dat deze gaatjes-houtzwam (dus een polyporus) behoort tot het geslacht *Ganoderma* en lange tijd verward is geweest met *Polyporus lucidus* Leyss of *Ganoderma Lucidum*. Maar de systematiek is nog niet voldoende bewerkt, zodat het voorlopig veiliger is de soort *Ganoderma japonicum* (Fr.) Sawada te noemen, hoewel dat nog niet de correcte naam zal blijken te zijn.

Uit de overwegingen van verschillende geleerden blijkt wel heel duidelijk, dat, zoals de conservator v.n. afd. China van het Rijksmuseum voor Volkenkunde te Leiden opmerkt, dat het de symbolen uit fauna en flora in de (sier)kunst in China net zo vergaat als overal elders: ze worden gestyleerd en tot zekere grenzen kunnen ze naar alle richtingen afwijken van het exacte voorbeeld, zonder dat ze onherkenbaar worden voor de omgeving, waarvoor ze zijn bedoeld. De leeuw, adelaar of lelie en roos in de Europese heraldiek is een even "juiste" afbeelding van het voorbeeld als de Chinese leeuw, het hert, chrysanth of ling-shi zwam (of

ling-tsjje = goddelijke of purpere zwam).

Er zijn echter in China zeer bijzondere factoren, die geleid hebben tot het veelvuldig afbeelden van planten en dieren op kunstvoorwerpen.

Allereerst de grote gevoeligheid van de Chinezen voor het schone in de natuur, die zij met andere ogen zien dan de westerlingen, die hun omgeving veelal verstandelijk opnemen.

De Chinezen stellen zich voor dat de elfenbankjes spontaan ontstaan, als gevolg van de opeenhoping van ongebruikte, geen andere manifestatie-mogelijkheid bezittende "energie". (Fontein) Wonderen worden altijd vereerd.

"Een andere factor is te vinden in de stelregel "Nomen est omen" (de naam is een voorteken), die in het oude China steeds als waarheid heeft gegolden en heeft, mede door het bijzondere karakter van de taal, aanleiding gegeven tot een aantal merkwaardige gebruiken. Door het monosyllabische karakter van deze aan homophonen uiterst rijke taal konden b.v. talrijke dieren en planten in verband worden gebracht met abstracte begrippen, die toevalligerwijs met een homophoon woord werden aangeduid. Zo werd het hert in het Chinees lu genoemd in verband gebracht met een ander woord lu dat o.m. voorspoed en hoge waardigheid betekent. Op deze wijze werd het hert tot een dier, dat als symbool voor zegen en voorspoed, waarmee een hoge ambtelijke functie ten nauwste verband hield, beschouwd werd." (Aldus Fontein in Bulletin van het Rijksmuseum 1e jaargang 1953, no. 3 en 4.) De Heer Gan Tjiang-tek schreef mij over het symbool van het elfenbankje het volgende:

"De roe-i (Eng. transcr. ju-i of ju-yi), waarvan het allereerste begin, de meest oorspronkelijke vorm, niet meer te achterhalen is, wordt volksetymologisch verwant geacht met een polyporacee. Kunstenaars en handwerkslieden, die nooit een echt elfenbankje hebben gezien, mogen een afbeelding produceren, die voor botanici haast onherkenbaar zou kunnen zijn, toch zullen ze een voor hun pu-

blik herkenbaar beeld van een roe-i presenteren. Er bestaan roe-i's van jade, die een vele malen vertakte twijg voorstellen. Het meest kenmerkende van een roe-i is de kromming aan het bovensind, die doet denken aan de kromming van een net ontkiemde bonenplant en de afplatting op de kop. Versieringen op kleding, ceramiek, meubilair met die afbeelding als grondvorm, worden in het Chinees alle roe-i-kop genoemd. Roe-i kan men het best vertalen met het Engelse "as you like it". Door het schenken van een roe-i in elk denkbaar materiaal (van suikergoed, koekdeeg tot goud en edelgesteente) wenst men de ontvanger vervulling van al zijn wensen, dat het hem naar wens moge gaan.

Heel dikwijls hebben versieringsmotieven in China een symboliek, maar nog vaker hebben ze slechts waarde als een soort rebus, m.a.w. ze staan voor een wens of spreuk, waarvan de woorden dezelfde klank en toon hebben als de namen van de afgebeelde voorwerpen. Soeng en Lingtsjê zijn symbolen, loe en roe-i zijn "rebussen"; loe staat namelijk voor loe, geluk in carrière".

Als laatste en niet minder belangrijke factor kan genoemd worden dat de beschreven symbolen naar Taoistische voorstellingen op kunstwerken veelvuldig voorkomen uit de Yung Ch'eng en Ch'ien Lung dynastie, respectievelijk van 1723-1735 en 1736-1795. Na een lange periode van de K'ang Hsi dynastie (1662-1722), die samenviel met de bloeitijd van onze Oost-Indische Compagnie en waarin veel geëxporteerd werd uit China op bestelling uit Europa, kwam men tot inkeer. Het porcelein ontkwam nl. niet aan westerse invloed en smaak (het bekende blauw-wit porcelein voor gebruiksvoorwerpen, zoals boterpotten, koffieserviezen, het z.g. Chine de Commande). Daarom ging men zich toeleggen op verfijning van tekening, kleur (famille rose, verte en noire), en het technisch verbeteren van de scherf en het glazuur, zodat het ragfijne eierporcelein ontstond met een teer décor van vogels,

bloemen en figuren, o.a. het haantjes-décor.

Een centrum van de porceleinindustrie was Ching tē Chên, waar drie duizend porceleinvovens dag en nacht werden gestookt.

Het mooiste, dat in deze kunstmetropool werd gemaakt ging naar het Keizerlijke hof. Een deel van deze verblindend schone verzameling is in 1935-1936 te zien geweest te Londen op de internationale tentoonstelling van Chinese kunst. Engeland zond het oorlogsschip H.M.S. "Suffolk" om de kostbare lading af te halen en weer veilig thuis te brengen.

Men gaf in de 18e eeuw, als een soort renaissance dus, de voorkeur aan typisch Chinese symbolen uit de Taoïstische tijd, speciaal met het motief: Chinese Kunst voor de Keizer. De grondlegger van het Taoïsme (Tao is de universele ziel, waaruit alles is ontstaan) was Lao Tsz', een wijsgeer, geb. in 570 v.Chr. Hij wordt voorgesteld als een god van het lange leven, meestal rustend onder een pijnboom, vergezeld van een gevlekt hert (sika-hert) of zittend op een os, in de hand een rol, een perzik, yu-i-scepter (roe-i) of met drie pruimen.

De perzik is al een heel bijzonder symbool, nl. de vrucht van een heilige boom, groeiende bij het meer der Goddelijke Juwelen en bewaakt door de Godin Hsi Wang-Wu. De boom bloeit slechts éénmaal in de drie duizend jaar en geeft dan drie duizend jaar later pas een vrucht.

De Yu-i-scepter, met de driedelige kop van de ling-shi, de gaatjes-houtzwam, gelijkend op ons elfenbankje is het symbool van lang leven, macht, succes. En deze onsterfelijkheidszwammen konden immers alleen maar opgespoord worden door het pruimenbloesemhert.

Men ziet, de Chinezen maakten het zich niet gemakkelijk om een hoge ouderdom te bereiken.

De liefelijke Ma-Ku trok er trouw op uit met haar gesteelde schopje en mandje, geassisteerd door mei-kwa-loe.

Op haar kleed langs de zomen en plooiën zijn de

zwammen veelal gestyleerd afgebeeld; zelfs op porceleinen schoteltjes van nog geen 12 cm doorsnede zijn ze duidelijk te herkennen. Ma-Ku is ook vele malen vereeuwigd op zijden schermen.

Vrienden van de Hoge Veluwe, let eens op of U elfenbankjes of andere soorten gaatjes-houtzwammen tegenkomt of Taoistische voorstellingen op Chinese kunstvoorwerpen in verzamelingen of musea.

Wie in het bezit is van het Verkade-album Paddenstoelen door Jac.P. Thijssse, 1923, kan daarin verschillende gaatjes-houtzwammen vinden met gekleurde afbeeldingen: elfenbankje, reuzenzwam, zadelzwam, eikhaas, berkenzwam, berkenplaatjes-houtzwam.

Het naspeuren van gegevens zal ons leven stellig niet verkorten, integendeel, men kan er oud bij worden.

Aan de Stichters van ons Nationale Park, de Hoge Veluwe, het echtpaar Krölller-Müller, stond al jaren het feit voor ogen, dat schoonheid in de natuur en in de kunst harmoniëren, uitstekend samengaan en dat het beleven van de combinatie zeldzaam boeiend is.

Wij hopen, dat de Vrienden van de Hoge Veluwe Ma-Ku en het elfenbankje mogen ontmoeten, opdat het hen naar wens moge gaan!

J.J. Hacke-Oudemans.

++

D E B O O M

Druin ekelaar, die met zijn kruin ten Heemel vaard,
Slaat zijne wortels vast, en schiet ze diep in de aard.

Jan Luyken (1649-1712)

VERSLAG VAN DE ALGEMENE VERGADERING

op 22 april 1961 in Restaurant "Royal" te Arnhem

- Als de voorzitter om 2.30 uur 's middags de vergadering opent met een hartelijk welkom, zijn 13 leden, waaronder 7 bestuursleden, aanwezig, terwijl 1 lid van de pers acte de présence geeft. De Notulen van de vorige vergadering worden ongewijzigd goedgekeurd. Naar aanleiding van het jaarverslag, dat eveneens de goedkeuring van de vergadering kan wegdragen, deelt Mevrouw Hacke-Oudemans nog mede, dat zij in samenwerking met de Nederlandse Natuurhistorische Vereniging tracht tot een uitbreiding te komen van het aantal geschikte excursie-leiders. Ook wordt op deze wijze getracht de redactie-staf van de "Schouw" uit te breiden; resultaten zijn daarmee gedeeltelijk bereikt. Uit het jaarverslag van de penningmeester blijkt, dat het afgelopen jaar een nadelig saldo van f 194,25 heeft opgeleverd. Het vermogen der vereniging bedroeg op 31 december 1960 f 3.890,10. De achteruitgang is te wijten aan de uitgaven voor de fotowedstrijd en de geomorfologische kaart met het bijbehorende boekje. Deze uitgaven ineens verklaren echter maar ten dele het nadelig saldo, want ook de begroting voor 1961 toont een uitgavencijfer, dat de inkomsten enigszins te boven gaat.

De heer Pické zag zich tot zijn spijt genoodzaakt het fiscaat neer te leggen, doch hij blijft gelukkig voor het Bestuur behouden. De secretaris zal zich ook met het penningmeesterschap belasten.

Het verslag van de kascommissie was niet aanwezig. Op voorstel van de heer Jhr. De Jonge van Ellemeet wordt het Bestuur gemachtigd, na inzage van dit verslag, aan de penningmeester décharge te verlenen. Tot leden van de kascommissie worden voor 1961 benoemd de dames Kamp en Tweedy. Het voorstel tot contributieverhoging wordt na ampele bespreking aangenomen met dien verstande, dat de minimum-contributie voor leden van f 2,50 per jaar op

f 5,-- wordt gebracht. De minimum-contributie voor huisgenoten- en jeugdleden blijft op f 1,-- gehandhaafd. Uiteraard kan deze verhoging eerst in 1962 ingaan en daarom stelt de heer Rijshouwer voor een oproep om vrijwillige bijdragen in de "Schouw" te plaatsen ter versterking van de financiële positie in 1961.

Bij de bestuursverkiezing brengt de voorzitter een woord van hartelijke dank aan de heer Memelink, het scheidende bestuurslid, voor het vele, dat hij sinds de oprichting voor de vereniging heeft gedaan. Daar de heer Memelink zelf niet aanwezig is, wordt besloten, dat de secretaris hem deze dank nog eens schriftelijk zal overbrengen. In plaats van de heer Memelink wordt de heer D.A. Kramer bij acclamatie in het Bestuur gekozen. Ook de herverkiezing van Mevrouw I. Kreunen Mees geschiedt bij acclamatie. Prof. Dr. J.F. Kools ziet zich tot zijn spijt wegens drukke werkzaamheden genoodzaakt zijn zetel in het Bestuur ter beschikking te stellen. De Voorzitter dankt de heer Kools voor hetgeen hij voor de vereniging heeft gedaan en in zijn afscheidswoord wenst prof. Kools de vereniging een voorspoedige toekomstige ontwikkeling. Het Bestuur zal zich nader beraden over de voorziening in deze vacature.

Bij de Rondvraag deelt de heer Jeekel, lid van het Bestuur der Stichting, het een en ander mede over de binnenkort te openen beeldentuin en stelt hij enige vragen over de plannen van de vereniging t.a.v. het financieren van het te ontwerpen kleine museum. De heer Van Tuil deelt mede, dat de accommodatie van de kampeerplaats is verbeterd, evenals diverse wegen. Op een vraag van Mevrouw Hacke naar het afbranden van de hei deelt hij mede, dat dit goed verlopen is. Ca. 100 ha in de Zuid-Oost hoek van het park is dit jaar ter vernieuwing afgebrand.

Van gedachten wordt nog gewisseld over de mogelijkheid om de Jaarvergadering weer te combineren met een lunch bij "Rijzenburg". Het Bestuur zal dit nader bezien.

Om 16.30 uur wordt de vergadering door de voorzitter gesloten met een woord van dank aan de aanwezigen voor hun belangstelling.

WERKGROEP FOTOGRAFIE EN CINEMATOGRAFIE

Onder verwijzing naar de vorige "Schouw" moet ik tot mijn spijt vast stellen, dat tot nu toe geen enkele werker zich heeft aangemeld voor de medewerking aan de organisatorische opzetting van de foto-tentoonstelling. Dit verwondert mij, aangesien het plan van een dergelijke tentoonstelling van verschillende kanten enthousiast was ontvangen. Gaarne doe ik opnieuw een beroep op de leden om zich voor de noodzakelijk te verrichten werkzaamheden aan te melden. In eerste instantie hebben wij nodig:

iemand die de correspondentie kan verzorgen - een binnenhuis-architect - een huis- en decoratieschilder - een electro-technisch installateur - een timmerman - een reclame-man of iemand die zich kan belasten met pers en propaganda.

Aanmelding gaarne per omgaande aan: E. Kat, Chasséstraat 43, Amsterdam-W.

Met betrekking tot de Hoge-Veluwe-film zijn we iets verder gekomen; de afd. cinematografie bestaat thans uit 2 personen. Wie nog wil meewerken aan een 8 mm-filmpje kan zich alsnog aanmelden bij de heer J.W. Kammeijer, Churchilllaan 199, Amsterdam-Z.

In de volgende Schouw zal worden bekend gemaakt wanneer de close-ups (zie vorige Schouw, pag. 7) aan de Directie van het Park worden aangeboden. U hebt dus nog de tijd om er aan te werken; bloemen, bloeiwijzen, zwammen, bessen, intieme hoekjes e.d. Afwerking op zwart/wit glanzend, formaat 13 x 18.

E.K.

(Ook de heer J.H.D. Kammeijer uitte zich in een brief aan de redactie op soortgelijke wijze.)

CONTACT - AVOND TE ROTTERDAM

Op maandagavond 30 januari j.l. werd voor leden en belangstellenden te Rotterdam en omgeving een contact-avond belegd, die bezocht werd door 41 personen, waaronder 29 leden.

De Directeur van het I.T.B.O.N., Dr. A.D. Voûte, was bereid gevonden iets te vertellen over de Ontwikkeling van het Toegepast Biologisch Onderzoek in de Natuur, waarvan hij zich op de van hem bekende leername en onderhoudende

wijze kweek. Ontstaan op initiatief van de Leidse Universiteit, in samenwerking met de Ned. Bosbouw, ving het I.F.B.O.N. in 1940 zijn werkzaamheden in het Nationale Park aan. Men ging hierbij uit van het principe, dat de krachten van de natuur dienstbaar gemaakt moeten worden om de natuur levend te houden, terwijl ook de natuur nader tot het publiek moet worden gebracht.

Verbluffend was het te horen, dat het Toegepast Biologisch Onderzoek zelden of nooit kan voortbouwen op resultaten door het Zuiver Wetenschappelijk Onderzoek verkregen, maar meestal alles zelf van de grond af moet opbouwen. Niet minder interessant te vernemen waren de uitkomsten van het onderzoek betreffende de teruggang van de korhoender-stand in Nederland die, zoals bleek, tegengegaan kan worden door voor deze vogels een passend biotoop te creëren, waarvan het aanwezig zijn van heide van verschillende hoogte een eerste vereiste is. Nog meer verbaasde spreker alle aanwezigen met de uitkomsten van het onderzoek betreffende eendenkooien, waaruit was komen vast te staan dat deze eendenkooien, in tegenstelling met de meest voor de hand liggende opvatting, het aantal wilde eenden niet doet afnemen, maar juist een eenden-producerende factor is.

Over nog tal van andere zaken zoals insectenplagen, wild-onderzoek, wild-tellingen, onderzoeken betreffende de opbrengst van de fruitoogst in Zeeland en vele andere onderwerpen flora en fauna betreffende, vertelde Dr. Votte zeer veel wetenswaardigs.

Na de pauze werd aan de hand van lichtbeelden een en ander nog verduidelijkt waarna, ondanks het gevorderde uur, het einde voor de toehoorders toch nog te vlug kwam.

De reacties van de aanwezigen, zowel direct na afloop als ook later, resulteerden in de aanmelding van 3 nieuwe leden, terwijl algemeen de hoop werd uitgesproken, dat in de loop van de volgende winter in Rotterdam wederom in een soortgelijke avond wordt voorzien.

A. v.d. Nagel.

De geomorfologische kaart van het Nat. Park de Hoge Veluwe, die verleden jaar als jubileumgeschenk aan onze leden is toegezonden, is voor belangstellenden en nieuwe leden nog verkrijgbaar tegen betaling van f 2,— op giro nr. 951993 van de secretaris-penningmeester der Vereniging van Vrienden, Berg en Dalweg 5, Beekbergen.

Denkt U aan de 26e HOGE VELUWEDAG
op zondag 11 juni - 2 uur!
(Verzamelen 2 uur parkplaats Rijzenburg)

D I E N S T R E G E L I N G
BUSSEN GEM. VERVOERBEDRIJF ARNHEM

Arnhem (busstation)							
V.:	<u>10.00</u>	+11.00	<u>12.00</u>	<u>14.00</u>	+15.00	<u>16.00</u>	+17.00
Rijksmuseum Kröller-Müller							
V.:	<u>10.35</u>	+11.35	<u>12.35</u>	<u>14.35</u>	+15.35	<u>16.35</u>	+17.35
De Koperen Kop							
V.:	<u>10.40</u>	+11.40	<u>12.40</u>	<u>14.40</u>	+15.40	<u>16.40</u>	+17.40
Jachtslot St. Hubertus							
V.:	<u>10.50</u>	+11.50	<u>12.50</u>	<u>14.50</u>	+15.50	<u>16.50</u>	+17.50
De Koperen Kop							
A.:	<u>11.00</u>	+12.00	<u>13.00</u>	<u>15.00</u>	+16.00	<u>17.00</u>	+18.00
De Koperen Kop							
V.:	<u>11.10</u>	+12.10	<u>13.10</u>	<u>15.10</u>	+16.10	<u>17.10</u>	+18.10
Rijksmuseum Kröller-Müller							
V.:	<u>11.12</u>	+12.12	<u>13.12</u>	<u>15.12</u>	+16.12	<u>17.12</u>	+18.12
Arnhem (busstation)							
A.:	<u>11.50</u>	+12.50	<u>13.50</u>	<u>15.50</u>	+16.50	<u>17.50</u>	+18.50

V. = vertrektijd   A. = aankomsttijd

+ Niet op Hemelvaartsdag, 2e Pinksterdag en van 18 juni t/m 15 juli.

Van 18 juni tot 15 juli is er dus een dienst om de 2 uur en van 16 juli tot 10 september de volledige dienst.

In het Nat. Park "De Hoge Veluwe" stopt de bus op verzoek op elke willekeurige plaats.

De heer J.H.D.K. uit Amsterdam schrijft ons:

Op 18 februari 1961 zagen mijn vrouw en ik een wulp boven de Oud-Reensterheide. Deze vrolijk jodelende wulp luidde toch wel bijzonder vroeg de lente in.

Nooit tevoren zag en hoorde ik deze vogel reeds zo vroeg boven Midden-Nederland.

